

Phẩm 10: DƯỚI BÓNG CÂY DIÊM-PHÙ-ĐỀ

Vào lúc ấy, Bồ-tát
Tâm buồn thảm trở về
Về đến vườn du ngoạn
Đức sáng như vua trời
Đứng đầu các Tiên thánh
Không bị nữ sắc mê.
Bấy giờ thấy nông phu
Đang ra công cày bừa
Xén chết bao trùng đất
Liên sinh tâm thương xót
Như thương yêu con đỏ
Bùi ngùi mà than dài.
Cách cây đó không xa
Kho tàng bỗng hiện ra
Một do-tuần vương ước
Ánh bảy báu sáng lò.
Tướng hầu vui hơn hờ
Lấy vật báu, sách, vàng
Trên khắc tên vua xưa
Vật ấy, vua ấy làm
Thái tử xem chữ khắc
Biết vua Chuyển luân xưa
Tám muôn bốn ngàn đời
Xoay vần nhau truyền thừa.
Ngài nhìn đống bảy báu
Như nhìn thấy rắn độc
Ngoái nhìn dáng hoa sáng
Cúi mình lễ người xưa.
Lệ tuôn rèm mi biếc
Rơi đầy dáng mặt hoa
Đưa mắt lành nhìn khắp
Ngước nhìn trời bao la
Tiếng Phạm âm buồn bã
Bảo người đứng chung quanh:
“Những người họ Thích xưa
Kiêu mạn một đời hùng
Bỏ nước ngôi báu trời
Một mình đến phương nào?
Thân nhọc nhằn khắp nơi
Chứa nhóm nhiều vô số
Kho báu trong đất nước
Chữ xưa, không có chủ.”
Tâm nghĩ đến vô thường

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Đến dưới gốc Diêm-phù
Liên đưa tay vàng chói
Đặt lên đui sắc vàng
Ngồi tư duy không động
Gồm ý chuyên nhất định
Quán sinh diệt hợp tan
Đợi chứng nhất định trụ
Như sỏi cát các sông
Chư Phật ý bất cộng.
Sông chín nã chảy đục
Nhờ ngọc mà lắng trong
Đối tất cả chúng sinh
Tâm Từ trong khoảnh khắc
Phước vô hạn vô lượng
Tâm Từ thương chúng sinh
Lại khởi tâm thương xót
Muốn an các khổ nạn
Xét kỹ thấy tất cả
Bình đẳng đạt Sơ thiên.
Bỏ các pháp ác dục
Liên được niềm hân hoan
Cho đến Thiên thứ tư
Được vô lượng thanh tịnh.
Khi ngày đã xế chiều
Cây cối bóng ngả dài
Chỉ bóng cây Diêm-phù
Như lọng che Thái tử
Như người biết ân dưỡng
Theo báo đáp không màng
Bóng chẳng lìa Thái tử
Như báo đáp không rời.
Vua họ Thích nghe vậy
Vội đến như sư tử
Thấy Thái tử dưới cây
Như mặt trời trong mây
Tinh vui mừng hơn hờ
Ngạc nhiên không kể xiết
Mắt lành nhìn rơi lệ
Lẽ chân, tiếng buồn than
Dùng vô lượng ý kính
Như thế, giờ lại lễ
Nguyện đất nước có đức
Dừng sinh tâm bỏ đi
Khấp nơi mừng hơn hờ
Giống như cầu phước trời

Mong chó bỏ ngu mê
Mất phước rơi tối tăm.
Con là đức thế gian
Làm rạn vỡ người trước
Chỗ dựa của tất cả
Người hùng trong họ Thích,
Là thân mạng của ta
Các Thiên nữ cõi dục
Chúng sinh cõi Phạm thiên
Tự tại ban lệnh khắp
Đừng đoạt mạng chúng ta
Giống như vua địch mạnh.”
Vua yêu con bất giác
Buồn thảm trở về cung
Vua trở về không lâu
Thái tử liền xuất định
Nghe trên không có tiếng
Trời thứ nhất thưa rằng:
“Đạo Sư của trời, người
Xin nghe chúng tôi nói:
Xin Ngài hãy ra đời!
Từ vô số kiếp nay
Danh, sắc chia hai chi
Trùm khắp trong năm đường
Mầm gốc đến ba cõi
Rất lớn và vững chắc
Nay đem cây trí tuệ
Lật gốc cây sinh tử
Ái sâu: Ao, vực rộng
Loạn tưởng như cá lội
Mê che lấp kéo lôi
Sóng ganh giận cuộn cuộn.”
Trời thứ hai lại thưa:
“Vớ ý kính thanh tịnh
Thuyền nổi hãy nương tiến
Vượt bờ biển trần lao.”
Trời thứ ba tiếp lời:
“Gieo giống núi kiêu mạn
Hầm tà kiến sâu thẳm
Ganh giận không có bờ
Sông và hang bệnh, chết
Chênh vênh và khúc khuỷu
Dùng chày Kim cang tuệ
Đập tan các núi khổ.”
Nghe xong Ngài đứng dậy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như núi vàng sáng rực
Bước hùng thật ung dung
Tiếng vang như sấm động
Mắt như lá sen xanh
Khuôn mặt như trăng đầy
Chán nhà ưa vô vi.
Ý chỉ muốn lìa dục
Như sư tử bị tên
Đau đớn trở về cung
Đến thẳng cung vương phụ.
Trước điện vua Bạch Tịnh
Quy chấp tay tỵ tâu:
“Xin nghe con trình tấu
Con muốn được xuất gia
Tu theo hạnh Thánh xưa!
Có hợp ắt có tan
Đâu ai còn mãi được”.
Vua nghe lời tâu lên
Lòng như trăng nước động
Nghẹn ngào không nói được
Hồi lâu mới nói rằng:
“Con chớ có ý này!
Ra đi chưa phải lúc
Tuổi trẻ sức sung mãn
Không nên ở núi rừng
Mà chính là lúc ta
Bỏ ngôi vào đạo pháp.
Con là người có đức
Xứng đáng ngồi trên ngai
Đất nước hy vọng con
Làm vua Thánh chuyển luân
Họ Thích vinh nhờ con
Con không nên thiên vị.”
Ngài dùng lời tha thiết
Mà đáp lời vua cha:
“Con xin cha bốn điều
Bảo đảm cho con được:
Khiến thân không tật bệnh,
Già không đoạt tuổi trẻ,
Chết là nạn cuộc đời
Khiến không cướp mạng sống,
Việc thành không hư hoại.
Bốn sự việc như thế
Nếu bảo đảm chắc chắn
Con ở không lo lắng

Không đi vào núi rừng
Thánh thời cai trị nước!”
Vua rằng: “Bốn việc này
Không thể bảo đảm được
Nhưng con phải ở ngôi
Không thì, không thuận lý.
Ở ngôi vẫn tu pháp
Đến được đạo vô vi
Mũ bảy báu đội đầu
Y phục quý sáng thân
Các vẻ đẹp tự nhiên
Như vua trời cõi Dục
Đều ngồi trên ngôi vua
Đều đến chỗ giải thoát.
Có vua tên Lực Thắng
Có vua tên Bất Mê
Có vua tên Thức Tri
Có vua tên Vũ Lực
Các ngài đều ở ngôi
Đều được giải thoát diệt.
Như thế nên ở lại
Được cả hai không mất
Được tự tại trong lòng
Và đối với đất nước
Không thể bị bỏ phế
Ắt sẽ mau thành tựu.
Ta nguyện đem ngự xa
Ngũ phục trao cho con
Tắm con, lọng báu che
Rồi ta vào núi rừng.”
Thái tử giữ khiêm kính
Mà đáp lời vua cha:
“Nếu không thể bảo đảm
Xin cha chớ cản ngăn
Dù nhà là vàng ròng
Lửa cháy cũng phải tránh
Kẻ trí không nên ngăn
Gặp kiếp tai tránh lửa.
Nên biết nhà vàng ròng
Ở chung với tự tại
Tuy ba lửa cháy nhanh
Mà sao không bỏ chạy?
Lại có ao tắm trong
Hoa sen nở đầy khắp
Có nhiều quả túc trùng

*Không thể bỏ đi sao?
Tay cầm chiếc cung cũ
Dùng sức mạnh lợi ích
Bắn bằng tên bệnh khổ
Phát ra trợn không mất,
Rơi vào vòng túc đối
Diêm vương thường sẵn bắt
Ai ngu mà đứng chờ?
Có thể nhằm bắn ta!
Nếu có kẻ sợ không
Tìm phương tiện trốn chạy
Đến chỗ thấy hư không
Sợ, không biết nẻo về.
Như thế trong năm đường
Vô thường khắp tất cả
Muốn đến nơi Vô úy
Vậy chẳng nên cản ngăn.”
Đến đây vua họ Thích
Im lặng không đáp nữa
Tự thân dắt tay con
Dẫn dụ muốn rời khỏi
Liền ra lệnh các quan
Thêm kỹ nhạc giữ chân.
Lúc bấy giờ Thái tử
Vào cung tự nghỉ ngơi.*

M